

Bilim Akademisi Başkanlık Sistemini Tartıştı

23 Mart 2015 Pazartesi 12:04

21 Mart 2015'te İstanbul'da gerçekleşen konferansta Prof. Dr. Yılmaz Esmer ile Prof. Dr. Ersin Kalaycıoğlu başkanlık sisteminin dünyadaki benzerleri ile Türkiye'de uygulanması halinde yaratacağı sonuçları irdeledi.

"Türkiye'de Başkanlık Sistemi ve Demokrasi" Bilim Akademisi üyesi akademisyenler tarafından tartışıldı.

Konferansta, siyasal sistemlerde yapılacak kökten değişikliğin sadece [Türkiye](#)'de değil, dünyanın hangi ülkesinde olursa olsun çok ciddi maliyetler yaratacağına dikkat çekildi.

[Türkiye](#) için önerilen başkanlık sisteminin özelliklerinin henüz tam olarak bilinmediğini ifade eden akademisyenler, uygulanması halinde ortaya çıkabilecek durumu şöyle ifade etti: "Sistemin baştan aşığı revize edilmesi, temel yasaların ve hukuki metinlerin değiştirilmesi gerekecektir. Ayrıca, merkezi ve yerel seçim sistemleri yeniden düzenlenecek, siyasal partiler yeni rollere ve işlevlere alıştırılacak, bürokratik gelenekler yok sayılacak, alışkanlıklar alt üst olacaktır. Kısaca, toplum ve hemen bütün kurumlar derin ve kapsamlı bir travma geçirecektir. Nitekim yerleşik demokrasilerde, bu tür toptan değişimler, bir sistemden diğerine savrulmalar hiç gündeme gelmemektedir."

A.B.D.'nin kuruluş aşamsında rejimin iki temel varsayım üzerine oturtulduğuna dikkat çeken akademisyenler, bunlardan birinci varsayımı "İçeriği adil olmayan bir uygulama, seçmenin oyları ile adil hale gelmez"; ikinci varsayımı ise "iktidar yozlaşır ve mutlaklaştıkça yozlaşma artar" sözleriyle açıkladı.

Yapılan araştırmalarda dünyada herhangi bir zamanda bir başkanlık rejiminin çökme riskini 0.049, parlamenter rejimin çökme riskini ise 0.014 olarak ifade eden akademisyenler; başkanlık rejimlerinin ortalama yaşam süresinin 20 yıl, parlamenter rejimlerin yaşam süresinin 71 yıl, yani üçte biri kadar olduğunun hesaplandığını belirtti.

Bilim Akademisi olarak başkanlık sisteminin mutlaka bilim çerçevesinde tartışılması gerektiğini belirten Prof. Dr. Yılmaz Esmer ve Prof. Dr. Ersin Kalaycıoğlu, konferansın bu tartışmanın bir başlangıcı olmasını dilediklerini belirttiler: "Bilimin temeli olan sağduyu demokrasinin de temelinde yer alır. Sağlıklı bir demokrasi için toplum işlerinin bilgiye, gözlemlere ve kanıtlara dayanarak ve açık biçimde tartışılması gerektiğine inanıyoruz."